

Sygn. akt VIII U 2005/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania J. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 października 2017 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej J. L. prawo do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonej J. L. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt. VIII U 2005/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonej J. L. ponownego rozpatrzenia wniosku o emeryturę z rekompensatą argumentując, iż nie zachodzą nowe okoliczności mające wpływ na zmianę wydanych uprzednio prawomocnych decyzji, w związku z czym brak jest podstaw prawnych do ponownego rozpatrzenia wniosku.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona domagała się zmiany decyzji, poprzez nakazanie organowi rentowemu ponownego ustalenia świadczeń emerytalnych w trybie wznowieniowym w myśl art. 114 ustawy emerytalno-rentowej zgodnie z jej wnioskiem z dnia 5 października 2017r., ewentualnie przyznanie jej prawa do emerytury z rekompensatą zgodnie z art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych. Zaskarżonej decyzji zarzuciła:

- naruszenie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej poprzez uznanie, iż w sprawie nie zostały przedłożone nowe dowody oraz, że nie zachodzą nowe okoliczności, które mają wpływ na zmianę wydanej uprzednio decyzji jak również, że brak jest podstaw do ponownego rozpatrzenia wniosku o przeliczenie emerytury i przyznania prawa do świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych;
- naruszenie § 2 ust. 2 oraz § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż tylko i wyłącznie świadectwo wykonywania pracy w warunkach szkodliwych wystawione w odpowiedniej formie przez właściwy zakład pracy dokumentuje okres pracy uzasadniający prawo do świadczeń emerytalnych w warunkach szkodliwych, a co za tym idzie – nie zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze pracy wykonywanej przez ubezpieczoną na stanowisku technika dentystycznego w latach 1977 – 1998 w ZOZ G., a następnie w Miejskim Zakładzie (...);
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że ubezpieczona nie wykonywała przez 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy jako pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze – w okresie od dnia 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r. – jako technik dentystyczny.

W uzasadnieniu ubezpieczona wskazała, że na mocy decyzji z dnia 14 marca 2017r. uzyskała prawo do emerytury, niemniej jednak pomimo, iż wykonywała pracę w warunkach szczególnych, nie zaliczono do okresu pracy czasu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w okresie od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r. Podniosła, iż wszystkie informacje i dokumenty jakie posiadała zostały przedłożone do akt sprawy emerytalnej, a ponadto nie posiadała ona innych dowodów – np. w postaci danych świadków – z uwagi na fakt, iż od wielu lat nie kontaktowała się ze współpracownikami i nie była w stanie wykazać nieprawidłowości i doprowadzić do zmiany decyzji z dnia 14 marca 2017r. Jednakże ubezpieczona w dniu 5 października 2017r. złożyła nowy wniosek o ponowne przeliczenie emerytury z rekompensatą z tytułu pracy w warunkach szczególnych wskazując, iż pozyskała nowe dowody w postaci danych osobowych i teleadresowych osób, z którymi współpracowała.

Nadto wskazała, iż w momencie wydania decyzji z dnia 14 marca 2017r. nie była świadoma faktu, iż Urząd Miasta w G. jest następcą prawnym ZOZ w G. (... w G.), w którym pracowała, zlikwidowanym przez Radę Miasta w G.. W związku z powyższym zaznaczyła, że Miasto G. jest posiadaczem pełnej dokumentacji pracowniczej dotyczącej ubezpieczonej.

Odwołująca dodała również, że w spornym okresie wykonywała pracę technika dentystycznego, a miejscem jej pracy było laboratorium oraz protezownia, w której wykonywano aparaty zębowe dla dzieci i dorosłych. Podkreśliła, że pracowała wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. 8 godzin dziennie, w pomieszczeniu, w którym unosiły się toksyczne opary oraz pyły ze szlifowanych form polimerowych. Wyjaśniła, że w zależności od modelowanego materiału w pomieszczeniu panowało zróżnicowane natężenie hałasu oraz wysoka temperatura. Wskazała, że obrabianie materiału powodowało, że w pomieszczeniu unosił się pył, a ponadto panował hałas, który był efektem pracy silników (prostownic, szlifierek). Ubezpieczona dodała, że podczas wykonywania stalowych koronek i mostków była wyposażona w odzież specjalną – fartuchy, okulary i rękawice. Szczególnie zaś chronione były oczy z uwagi na możliwość wbijania się drobinek stali. Zdaniem odwołującej podczas ww. pracy była narażona na różne zagrożenia, niemniej jest w posiadaniu świadectwa pracy, które jest wynikiem błędu pracodawcy, a błąd ten rażąco pogorszył jej sytuację, pozbawiając ją prawa do nabycia rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szkodliwych. Podkreśliła, iż z uwagi na niedokonanie zapisu przez pracodawcę, iż praca była wykonywana w warunkach szczególnych, nie powinna ona ponosić negatywnych skutków prawnych w związku z zaistniałym stanem rzeczy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona J. L., urodzona (...), w dniu 6 marca 2017r. złożyła wniosek o emeryturę, przedkładając m.in. zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z dnia 23 lutego 2017r. wystawione przez Urząd Miejski w G., z którego wynika, iż podczas pracy w Zespole (...) w G. w okresie od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r. wykonywała pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi (...) Oddział w Z. decyzją z dnia 14 marca 2017r. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 9 marca 2017r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Jednocześnie organ rentowy nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach wskazanego w ww. zaświadczeniu Urzędu Miejskiego w G. okresie podkreślając, że ani archiwum, ani inny organ lub urząd nie zostały upoważnione do wystawiania świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a jedynie pracodawca.

Decyzją z dnia 29 marca 2017r. organ rentowy ustalił wysokość emerytury i podjął wypłatę świadczenia od 9 marca 2017r.

W dniu 13 października 2017r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne przeliczenie emerytury z prawem do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach wskazując, iż zakład pracy, w którym wykonywała w okresie od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r. pracę w warunkach szczególnych już nie istnieje, a wystawionym świadectwie pracy nie odnotowano świadczenia pracy w warunkach szczególnych. Dodała również, iż może wskazać świadków, którzy z nią pracowali i potwierdzą wykonywanie przez nią pracy w warunkach szczególnych.

Decyzją z dnia 19 października 2017r. (...) Oddział w Z., w oparciu o art. 114 ustawy emerytalno-rentowej, odmówił ubezpieczonej ponownego rozpatrzenia wniosku o emeryturę z rekompensatą argumentując, iż ubezpieczona nie przedłożyła żadnych nowych dowodów ani nie zaistniały nowe okoliczności mające wpływ na zmianę wydanych uprzednio prawomocnych decyzji.

Ubezpieczona, nie zgadzając się z ww. decyzją, wniosła odwołanie.

Sąd ustalił, iż ubezpieczona w okresie od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r. była zatrudniona w Zespole (...) w G., przekształconym następnie w Miejski Zakład (...) w G., na stanowisku technika dentystycznego.

Ustalono, że ubezpieczona w ramach świadczonej pracy na ww. stanowisku wykonywała w protezowni protezy zębowe, aparaty ortodontyczne, koronki, a także dokonywała napraw powyższych przedmiotów. Praca ubezpieczonej polegała na podejmowaniu szeregu czynności w warunkach szkodliwych. Tworząc protezy zębowe, ubezpieczona – po otrzymaniu wycisku od lekarza stomatologa – wykonywała odlewy gipsowe. W tym celu udawała się do gipsowni, gdzie mieszała proszek z wodą, by uzyskać odpowiednią konsystencję gipsu, który następnie był wlewany do wycisku. Po zastygnięciu uwalniało się model gipsowy z wycisku, który należało obrobić nożem lub szlifierką. Zarówno w trakcie mieszania wody z proszkiem, jak również podczas obróbki modelu gipsowego uwalniał się pył i resztki gipsu, powodując zapylenie. W następnej kolejności ubezpieczona wykonywała na modelu gipsowym zgryz – wzornik woskowy, tworzony przy użyciu woskowej płytki z dodatkiem żywicy, którą rozmięczano nad palnikiem gazowym, formułowano podniebienie i przyklejano wałek z żywicznego wosku. Podczas ww. pracy, zwłaszcza z palnikiem gazowym, uwalniały się szkodliwe opary oraz występowała wysoka temperatura. Opisany wyżej model z wzornikiem trafiał do lekarza, który dokonywał przymiarek pacjentowi i ustalał zgryz. Po tych czynnościach zgryz wracał do protezowni, a zadaniem ubezpieczonej było wstawienie do niego zębów z masy żywiczno - akrylowej. Każdy ząb musiał być oszlifowany za pomocą maszyny dentystycznej przy użyciu frezów i kamieni karborundowych. Przy tej pracy trzeba było chronić oczy okularami z uwagi na opiłki. Unosił się również pył i kurz. Po wykonaniu powyższych czynności do stomatologa trafiała tzw. ustawka. Jeśli przymiarki ustawki wypadły prawidłowo, należało w następnej kolejności zamienić masę żywiczno-woskową na akrylowo-żywiczną. Ubezpieczona musiała wówczas wyparzyć wosk w wyparzarce, a następnie umieścić model z zębami i woskiem w specjalnej puszcze metalowej. Później konieczne było nałożenie substancji chemicznej – izolitu (płyn, którym izoluje się jedną część puszek od drugiej). Dalej ubezpieczona zalewała gipsem drugą część puszek i wyparzała w wysokiej temperaturze. Kolejną czynnością było utworzenie akrylu. Dokonywało się tego poprzez rozrobienie na biurku monomeru z polimerem. Czynnościami tym

towarzyszył specyficzny żywiczny zapach, przypominający topiący się plastik, który powodował ból głowy. Następnie ubezpieczona wkładała utworzoną masę akrylową do puszek i gotowała, a po ostygnięciu wybijała młotkiem twarde akryl z gipsu. Potem był proces obróbki, który wykonywano przy użyciu silnika, na którym była prostownica z dołączonymi frezami i kamieniami. Panowało wówczas silne zapylenie spowodowane unoszeniem się cząsteczek gipsu. Po obróbce kamieniami następowało polerowanie pumeksem. Odwołująca wykonywała również aparaty ortodontyczne, które były gotowane lub wykonywane w masie durakryl, charakteryzującej się silnym i nieprzyjemnym zapachem. Przy tworzeniu aparatów ortodontycznych ubezpieczona wykorzystywała dużą ilość drutów, co generowało opiłki metalowe.

Sąd ustalił, że ubezpieczona, świadcząc pracę na ww. stanowisku, pracowała w 6#osobowym, niewielkim pokoju, w którym należało się przeciskać pomiędzy biurkami, w narażeniu na hałas wywoływany pracą silników, przy wysokiej temperaturze, silnym zapyleniu – zwłaszcza cząsteczkami gipsu – oraz oparach chemicznych. Ubezpieczona pracowała po 8 godzin dziennie, przez cały okres sporny wykonując opisaną wyżej pracę na tym samym stanowisku w protezowni. Nie miała kontaktu z pacjentami. Ubezpieczona średnio wykonywała około 25 protez miesięcznie. Jako rekompensatę za pracę w szkodliwych warunkach ubezpieczona i inni pracownicy protezowni otrzymywali codziennie mleko.

Razem z ubezpieczoną w Zakładzie Opieki Zdrowotnej w G. pracowały: E. P. (zatrudniona w latach 1980 – 2000) oraz M. Ź. (zatrudniona w latach 1974 – 1984), która otrzymała świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych i obecnie pobiera emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonej z Miejskiego Zakładu (...) w G., zeznań świadków E. P. (zapis elektroniczny protokołu rozprawy z dnia 10 kwietnia 2018r. min. 6.52 i n. k.26), M. Ź. (zapis elektroniczny protokołu rozprawy z dnia 10 kwietnia 2018r. min. 35.25 i n. k.26) oraz przesłuchania ubezpieczonej (zapis elektroniczny protokołu rozprawy z dnia 10 kwietnia 2018r. min. 54.58 i n. k.26).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i twierdzeniom ubezpieczonej, gdyż są spójne, wiarygodne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, nadto znajdują potwierdzenie w dokumentach potwierdzających zatrudnienie ubezpieczonej, w tym w dokumentacji osobowej odwołującej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie zaskarżoną decyzją z dnia 19 października 2017r. (...) Oddział w Z., w oparciu o art. 114 ustawy emerytalno-rentowej, odmówił ubezpieczonej ponownego rozpatrzenia wniosku o emeryturę z rekompensatą argumentując, iż ubezpieczona nie przedłożyła żadnych nowych dowodów ani nie zaistniały nowe okoliczności mające wpływ na zmianę wydanych uprzednio prawomocnych decyzji.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 1383 ze zm.) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

W pierwszej kolejności Sąd zwraca uwagę, iż zachodziły podstawy do ponownego rozpoznania sprawy, albowiem ubezpieczona przedstawiła zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z dnia 23 lutego 2017r. wystawione przez Urząd Miejski w G. i wskazała, iż Miasto G. jest następcą prawnym Miejskiego Zakładu (...) w G. oraz podała świadków mogących zeznawać w sprawie.

Kwestia sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zatem uprawnień ubezpieczonej do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2017r., poz. 664) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zgodnie z ust. 2 rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych określa ogólne warunki nabycia prawa do rekompensaty, czyli – zgodnie z definicją legalną zamieszczoną w art. 2 pkt 5 ustawy – do odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze przez osoby, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Prawo do rekompensaty przysługuje ubezpieczonemu, który legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Chodzi w tym przypadku o pracę, o której mowa w art. 32, 33, 39, 40 i 50c ustawy (art. 21 ust. 1).

Przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

- utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008r. – w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., a przed dniem 1 stycznia 1969r. – podstawy normatywnej przewidującej takie uprawnienie;
- niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej;
- legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- nieuzyskanie przez ubezpieczonego prawa do wcześniejszej emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Bezspornie ubezpieczona jest uprawniona do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1383 ze zm.). Jednak nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 17 grudnia 2015r. sygn. akt III AUa 717/15 (LEX nr 1964970), celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Zauważyć także trzeba, iż skoro zgodnie z art. 23 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 u.e.r.f.u.s. kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczonej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Jedynie więc nabycie prawa do wcześniejszej emerytury stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa

do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zatem ostatecznie posiadania przez ubezpieczoną wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem (...) Oddział w Z. w decyzji z dnia 14 marca 2017r. nie uwzględnił ubezpieczonej do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Miejskim Zakładzie (...) w G. od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku pracy technik dentystyczny, a zaskarżoną decyzją z dnia 19 października 2017r. odmówił ponownego przeliczenia emerytury z rekompensatą z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uzasadnił swoje stanowisko stwierdzeniem, że ani archiwum, ani inny organ lub urząd nie zostały upoważnione do wystawiania świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a jedynie pracodawca.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że ubezpieczona posiada wymagany 15 – letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że ubezpieczona, zajmując stanowisko technika dentystycznego w Miejskim Zakładzie (...) w G. od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r., wykonywała pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W trakcie wskazanego wyżej zatrudnienia ubezpieczona wykonywała w protezowni protezy zębowe, aparaty ortodontyczne, koronki, a także dokonywała napraw powyższych przedmiotów. Odwołująca pracowała w 6-osobowym, niewielkim pokoju w narażeniu na hałas wywołany pracą silników, przy wysokiej temperaturze podczas prac z palnikami i przy gotowaniu puszek z akrylem, silnym zapyleniu – zwłaszcza cząsteczkami gipsu – oraz oparach chemicznych i nieprzyjemnym zapachu towarzyszącym wykorzystywanym w procesie produkcji protez substancjom chemicznym – żywicy, wosku, monomeru i polimeru. Ubezpieczona pracowała po 8 godzin dziennie, przez cały okres sporny wykonując opisaną wyżej pracę na tym samym stanowisku w protezowni. Niewątpliwie zatem ubezpieczona wykonywała pracę w warunkach szczególnych.

Taki charakter zatrudnienia ubezpieczonej potwierdzili powołani w sprawie świadkowie jak również Urząd Miejski w G. (Miasto G. jest następcą prawnym Miejskiego Zakładu (...) w G., tj. pracodawcy ubezpieczonej) w zaświadczeniu o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z dnia 23 lutego 2017r.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż odwołująca w okresie od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace w warunkach szczególnych na stanowisku technika dentystycznego, którą należy zakwalifikować zgodnie z działem IV "w chemii", poz. 17 wykazu A rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. – produkcja i przetwórstwo żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcja surowców, półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa. Stanowisko technika dentystycznego zostało wymienione również w zarządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r., w dziale IV poz. 17 pkt 1.

Sąd ma na uwadze – co potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 1 czerwca 2010 r., sygn. akt II UK 21/10 (LEX nr 619638) – że w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo – branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.

Jednakże, jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 marca 2016r. (sygn. akt III AUa 975/15), „istotę zagadnienia stanowi szkodliwość dla zdrowia pracownika, wynikająca z warunków pracy, charakterystycznych nie tylko dla branży, w ramach której funkcjonował jego pracodawca, ale również do której należała jego wyodrębniona

jednostka organizacyjna, w jakiej świadczył on pracę”. Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu ww. wyroku podkreślił, że „pomimo, że formalnie ubezpieczona zatrudniona była w spornym okresie w służbie zdrowia, to jej miejsce pracy stanowiła wydzielona w ZOZ w M. (...) Protetyki Stomatologicznej, która z uwagi na specyfikę swej działalności, winna być zaliczona do branży chemicznej. Wykonujący w niej obowiązki technicy dentystyczni nie mieli bowiem w ogóle kontaktu z pacjentami, nie współpracowali bezpośrednio ze stomatologami, lecz zajmowali się stricte produkcją i przetwórstwem tworzyw sztucznych, tj. wytwarzaniem protez zębowych z akrylu” (LEX nr 2044303).

Stanowisko Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę potwierdza również wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 marca 2013r. (sygn. akt III AUa 1243/12), w którym stwierdzono, że „zarządzenie resortowe Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. za pracę w warunkach szczególnych uznaje pracę technika dentystycznego jako pracę w przemyśle chemicznym. (...) Zatem, skoro wykonywana przez wnioskodawczynię w spornym okresie praca na stanowisku technik dentystyczny figuruje w wykazie prac zaliczanych do wykonywanych w szczególnych warunkach, to należało H. C. zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach sporny okres zatrudnienia w ZOZ w S.”

Sąd podkreśla, że po zaliczeniu okresu spornego, tj. od 1 września 1977r. do 31 grudnia 1998., zatrudnienia na stanowisku technika dentystycznego do pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczona legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat.

Wobec faktu, że ubezpieczona spełniła także pozostałe przesłanki uprawniające ją do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał odwołującej J. L. prawo do rekompensaty.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.).

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek